

Jo Ottenheim, Nefyto: 'Verbod op glyfosaat in de openbare ruimte nog geen gelopen race.'

Afgelopen september kwam staatssecretaris Mansveld met een lang verwachte brief over het gebruik van herbiciden op verharding en gewasbescherming in de openbare ruimte. Samengevat in één zin houdt dit in een compleet verbod op herbiciden, en dan met name Roundup op verhardingen, per november 2015 en een verbod op alle gewasbeschermingsmiddelen voor de openbare ruimte per november 2017.

Volgens Jo Ottenheim van belangenvereniging Nefyto is dit verbod allesbehalve een gelopen race. Ottenheim: 'Het is weliswaar vijf voor twaalf, maar er zijn nog talloze mogelijkheden om het voornemen van de staatssecretaris aan te vechten.'

Auteur: Hein van Iersel

Wat gaat eraan vooraf? Staatssecretaris Mansveld van Infrastructuur en Milieu heeft op 3 september jongstleden een brief uitgestuurd waarin een definitief einde voor het gebruik van glyfosaat op verhardingen wordt aangekondigd. Verder wordt ook een totale stop op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op andere delen van de openbare ruimte aangekondigd. Bovendien houdt de brief ook het einde in van het particuliere gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Mansveld zegt in de brief dat na 1 november 2015 chemische onkruidbestrijding op verhardingen wordt verboden. De staatssecretaris biedt wel ruimte voor situaties waar niet-chemisch bestrijden om wat voor reden ook niet mogelijk zou zijn. Voor deze situaties zou een ontheffing gegeven kunnen worden, maar dan alleen voor handgedragen machines. Twee jaar later wordt het verbod uitgebreid naar het professioneel gebruik van alle gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw. De staatssecretaris doet hiermee op sportterreinen, parken etc. Mogelijke uitzonderingen die Mansveld met naam en toenaam noemt, betreffen de bestrijding van de eikenprocessierups en de Aziatische boktor. Particulieren mogen al vanaf 1 november 2015

totaal geen gewasbeschermingsmiddelen meer gebruiken.

Mansveld erkent in haar brief dat de termijnen ambitieus zijn en dat ze het uiterste zullen vergen van de sector om met alternatieve en nieuwe methodes te komen. De staatssecretaris schept wel ruimte voor de toelating van de zogenaamde laagrisicomiddelen, zoals mogelijk op basis van maleïnehydrazide. Ultima van Ecostyle is hier een voorbeeld van. Een ander middel dat wellicht onder de laagrisicomiddelen gaat vallen, is het recent geïntroduceerde herbicide Cito Global van Biochem. Formeel zijn deze middelen vanaf 1 november 2017 verboden, maar Mansveld geeft aan dat het verbod wordt heroverwogen als de fabrikanten kunnen aantonen dat het risico van deze middelen laag is.

Reactie

Nefyto, de belangenvereniging van de gewasbeschermingsmiddelenindustrie, kwam als een van de eersten met een reactie op de brief van Mansveld. Het is niet verwonderlijk dat deze belangenvereniging, waar partijen als Bayer, Syngenta, Basf en Monsanto de toon bepalen,

weinig gelukkig is met de inhoud van de brief. Nefyto vindt het voornemen van staatssecretaris Mansveld om buiten de landbouw te komen tot een verbod op gewasbeschermingsmiddelen onverantwoord en onaanvaardbaar. Behalve met het eigen belang schermt Nefyto vooral met het gevaar van illegaal gebruik. Particulieren zullen huismiddeltjes met onbekende risico's gaan inzetten, de grens over trekken en bij onze buurlanden deze middelen aanschaffen of middelen 'lenen' bij bevriende agrariërs. Het plan van Mansveld zal – aldus Nefyto – leiden tot een ongewenst en risicovol grensverkeer van particulieren die in het buitenland gewasbeschermingsmiddelen zullen aankopen.

De voorgenomen verboden zullen eveneens grote gevolgen hebben voor gemeenten, sportclubs, openbaar vervoer en eigenaren van bedrijfsterreinen. Voor deze partijen zullen grote kostenverhogingen aan de orde zijn, bijvoorbeeld voor bestrijding van onkruid of van insecten in sportvelden.

Verhardingen

Ottenheim van Nefyto: 'Ik ben het niet eens met de inperking van gewasbeschermingsmiddelen op verhardingen, maar kan die stap van de

staatssecretaris vanuit haar standpunt ergens wel begrijpen. Er is inderdaad sporadisch sprake van overschrijding van de drinkwaternorm bij enkele innamepunten, maar dit is de afgelopen jaren afgenomen. De sector moet nu de kans krijgen om zijn verantwoordelijkheid te nemen. We hebben een probleem op verhardingen, maar voor de rest van het openbaar groen is er helemaal geen probleem.' Ottenheim kan daarom niet anders concluderen dan dat dit voornemen gebaseerd is op een profileringsdrang van de PvdA-staatssecretaris. Er zijn geen nieuwe schadelijke nevenwerkingen aan het licht getreden, noch is het beleidsvoornemen anderszins wetenschappelijk onderbouwd.

Juridisch wordt het interessant of Mansveld het gebruik kan verbieden van een groep middelen die eerst gewoon een toelating hebben gekregen van het Ctgb

'Collega-staatssecretaris Dijkema van EZ – eveneens van de PvdA – heeft in de afgelopen periode in de Tweede Kamer steeds laten weten dat het gewasbeschermingsbeleid op een wetenschappelijke basis zou worden gevoerd. Daarnaast is het ook nog maar de vraag of er een juridische grondslag wordt gevonden voor de voorgenomen verboden', aldus Ottenheim. Nefyto heeft naar eigen zeggen geschokt kennisgenomen van de brief, omdat de staatssecretaris een streep wil halen door het toegestane gebruik van door het College toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden zorgvuldig beoordeelde producten. 'Hierdoor leidt de sector een enorme economische schade. Met dit beleid komt het vertrouwen om te investeren in de toelating van gewasbeschermingsmiddelen in Nederland, ook voor de economisch zo belangrijke land- en tuinbouwsector, ernstig onder druk te staan.'

Line of defence

Waar de voorstanders van chemie op verhardingen de brief van Mansveld zien als de genadeslag, ziet Ottenheim nog drie mogelijke verdedigingsroutes. Allereerst wordt de brief naar verwachting nog besproken in de Tweede Kamer. Ottenheim: 'Als er uit belangenverenigingen en

brancheorganisaties voldoende weerwoord komt, zou het kunnen zijn dat de staatssecretaris haar plannen bijstelt.'

Volgens Ottenheim is uit de wandelgangen rondom de Kamer wel duidelijk geworden dat Mansveld verder gegaan zou zijn dan haar ambtenaren hadden geadviseerd. Nefyto heeft deze belangenverenigingen geïnformeerd over het aangekondigde verbod. Daarbij kunt je denken aan VNO-NCW, KNVB, NOC*NSF, maar ook de Branchevereniging Ondernemers Begraafplaatsbeheer. Ottenheim is op dit moment druk bezig met het aanhalen van de banden met tal van kleine en grote belangenclubs. Daar zitten de grote belangenorganisaties bij, maar Ottenheim neemt ook contact op met liefhebbersverenigingen van bijvoorbeeld fuchsia's.

De tweede verdedigingslinie zijn de stakeholders, die voor een groot deel natuurlijk vertegenwoordigd worden door diezelfde belangenverenigingen.

Ottenheim erkent dat dit lastig is. Niet alle partijen willen hun naam lenen aan een zaak die verbonden is met gewasbescherming. Het is overigens precies om die reden dat Nefyto Ottenheim naar voren heeft geschoven in dit dossier en niet een woordvoerder van een van de aangesloten bedrijven, zoals Monsanto, die natuurlijk een groot belang hebben in dit dossier.

Ook is er altijd nog de rechter. Het steekt Ottenheim het meest dat er nu middelen dreigen te verdwijnen terwijl er geen milieuprobleem is of andere problemen met risico's bij het gebruik van de middelen. En dan met name wat betreft het gebruik op sportvelden en in de rest van de openbare ruimte. Voor verhardingen is het een politieke afweging of onkruidbestrijding met chemische of biologische middelen binnen het gewenste risicoprofiel mogelijk is. Ottenheim denkt van wel, zeker met een betere toepassing van bestaande regelgeving en het strikt toepassen van Dob 2.0.

Juridisch wordt het interessant of Mansveld het gebruik kan verbieden van een groep middelen die eerst gewoon een toelating hebben gekregen van het Ctgb.

Stuur dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.stadengroen.nl/artikel.asp?id=41-4127>

Reactie VHG op de brief van Mansveld

VHG is blij dat de staatssecretaris rekening houdt met investeringen van ondernemers bij het verbod van gewasbeschermingsmiddelen op verharding. VHG heeft wel steeds gepleit voor een overgangstermijn van 4 à 5 jaar en betwijfelt of ondernemers nu voldoende tijd hebben om investeringen af te schrijven. Voor overig groen, waaronder boomverzorging, vindt VHG een studie naar haalbaarheid en betaalbaarheid en het behoud van biologische middelen van groot belang. Met name boomspecialisten gebruiken alternatieve middelen om ziekten en plagen te bestrijden. Voor er een streep gezet wordt door alle middelen is het belangrijk om te weten wat wel en niet behouden blijft. En of het haalbaar is om alle werkzaamheden uit te blijven voeren met hetgeen over blijft. Branchevereniging VHG is blij met het verbod voor particulier gebruik. VHG heeft in haar lobby gepleit voor eerlijke concurrentie en daarmee voor het gelijk trekken van een verbod voor professioneel gebruik met particulier gebruik.

Reactie BSNC op de brief van Mansveld

De BSNC ondersteunt de visie dat voorkomen moet worden dat chemie uitspoelt in het oppervlaktewater of bodem. We hebben de verantwoordelijkheid bij te dragen aan velden waardoor sporters hun sport beoefenen. Daarom hebben we al eerder onderzoek gedaan naar het gebruik van chemie. Dat leverde drie conclusies op. Het moet mogelijk zijn om sportvelden zonder chemie te onderhouden. Er is echter nog onvoldoende bekend over alternatieve behandelingsmethoden. De verwachting is dat de onderhoudskosten zonder chemie substantieel hoger zijn. Als branchevereniging nemen we onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. We zijn er van overtuigd dat er op sportvelden grote verbeteringen mogelijk en noodzakelijk zijn om het gebruik van chemie terug te dringen. We stellen daarbij een tweesporenbeleid voor. Voor de korte termijn willen we de beheerders van sportvelden en golfbanen faciliteren in een uitwisselingstraject voor kennis en ervaringen met beheer zonder chemische bestrijdingsmiddelen. Het is een ingewikkelde materie en we verwachten in de periode tot 2017 op z'n minst een aanzienlijke en vermindering van het gebruik en de milieubelasting te kunnen bewerkstelligen. We vragen ons echter af of een totaalverbod in 2017 haalbaar en betaalbaar is als we een goede kwaliteit van sportvelden en verantwoorde sportbeoefening in Nederland willen handhaven.